

Els majors contribuents de Riudoms durant la segona meitat del s. XVIII

Quan ja havia sortit al carrer la *II miscel·lània d'escriptors i estudiosos riudomencs*, una nova font documental ens aparegué en l'arxiu municipal. Es tracta de la "Còpia del Real Catastro de la Vila de Riudoms y sos terratinents per lo any 1763". És sens dubte el cadastre més ben conservat de tot el segle XVIII.

Amb aquesta font documental anem avui a estudiar els majors contribuents de Riudoms d'aleshores, la qual cosa vol dir els més rics del poble (1).

Pensem, però, que malgrat ésser els majors contribuents no són els més representatius de la comunitat en la qual vivien. La cosa vertaderament representativa fóra fer l'estudi del conjunt dels habitants, de les activitats econòmiques que els donaven mitjans de vida. Així doncs, amb aquestes dades no esperem obtenir un reflex fidel del repartiment de la riquesa dins la població, però sí una visió sobre els ciutadans que tenien una determinada jerarquia social i econòmica, i que després caldria contrastar amb els titulars de càrrecs en el municipi.

Els majors contribuents de Riudoms, segons el cadastre del 1763 eren:

Contribuents	Repartiments en sous
1 Na Teresa Figueras	2030,5
2 En Joan Fiville	1570,91
3 Francesc Boter	1331,5
4 En Josep de Toda	1186,83
5 En Joan Gavaldà, preverè	1061,83
6 Geltrúdiàs Bages, vídua	1030,25
7 Josep Moragues	935,75
8 Joan Gispert, major	865,08
9 Marc Ciurana	822,
10 "Los Rnts de Tarragona"	811,25

El total que pagaven els deu primers contribuents del poble era de 11.645,9 sous, la qual cosa, i perquè ens en fem una idea, representen 1.548,9 pessetes actuals.

A manera d'aproximació diferenciaren entre el que pagaven per les terres i el que pagaven per altres conceptes. Veurem com d'entre aquests altres conceptes adquireix més o menys importància un de determinat en cada propietari. Així tenim, que mentre per a Teresa Figueras era fonamental l'existència de 10 cases per les quals pagava 124 sous, Joan Gispert pagava 190 sous en concepte de personal per tres operaris. A mode de resum tenim:

Nº de contribuent	Terres	Ramaderia	Personal	Immobles	Rendes	Indústria
1 *	1845	—	—	124	25,5	30
2	1448,91	—	—	52	—	70
3	1113,5	14	—	48	156	—
4	904,83	—	—	58	224	—
5	871,83	—	—	52	138	—
6	773,25	—	140	48	29	40
7	723,75	2	90	60	—	60
8	629,08	8	190	38	—	—
9	554	14	190	24	—	40
10	475,25	—	—	36	—	300
Total	9345,4	38	610	540	572,5	540
% respecte al total de sous	80,25	0,33	5,24	4,64	4,91	4,63

En el quadre es veu clarament que la propietat agrària és fonamental en el moment d'avaluar el seu poder econòmic.

Un altre fet característic és la poca importància que té la ramaderia. Els únics animals que posseeixen són els necessaris per a fer les tasques del camp,⁹ sembla ésser doncs, que la ramaderia com a activitat econòmica no devia tindre gairebé cap transcendència.

Cal destacar també que sols un dels que tenien títol no rebés rendes, mentre que aquestes adquireixen la cota més elevada en Josep de Toda.

Per altra part, la indústria adquireix una notable importància en els Rnts. de Tarragona. Es concretava en la possessió d'un molí de farina. La resta d'indústria es componia d'uns altres tres molins de farina, d'un molí (sense especificar) i d'una premsa d'oli.

A tall de conclusions destacarem que el poder econòmic suposava poder social. Aquest poder econòmic es fonamentava, la majoria de vegades, en l'existència de bones quantitats de terres que, per altra part, acostumen a ésser les que denoten un cert grau de progrés a l'hora d'introduir nous conreus (regadiu, moreres, figueres, etc.)

Josep M.ª SANTAMARIA

- (1) En el present article sols ens referim als contribuents que viuen a Riudoms. En un proper escrit parlarem dels que viuen fora vila i que tenen terres en el nostre poble.
- (2) És a dir, els de peu rodó: mules i ases.

(*) Cal afegir-hi 6 sous corresponents al cadastre del 1762.